

Odpady w Polsce w 2002 r.

Polska nadal należy do krajów o największej w Europie ilości **wytwarzanych odpadów**. W przeliczeniu na jednostkę PKB, ilość odpadów wytwarzana przez polski przemysł (160 kg/1 tys. USD PKB) znacznie przewyższa średnią w europejskich krajach OECD (50 kg/1 tys. USD PKB).

W 2002 r. w Polsce wytworzono 118 mln ton odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych). Głównymi źródłami odpadów są: górnictwo węglowe, wydobywanie surowców mineralnych, przemysł energetyczny i hutnictwo. Szczególnie dużą grupę odpadów (52%) stanowią odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopaliny oraz odpady z flotacyjnego wzbogacania rud metali nieżelaznych.

Z ogólnej ilości wytworzonych w 2002 r. odpadów poddano **odzyskowi** (tj. wykorzystano w całości lub w części albo odzyskano z odpadów substancje, materiały lub energię, które następnie wykorzystano) 93 mln ton (79%), wobec 54% w 1990 r. Blisko 18% odpadów **unieszkodliwiono**, głównie poprzez składowanie. Udział odpadów usuwanych na składowiska zmniejszył się z 46% w 1990 r. do 14% w 2002 r. Unieszkodliwieniu polegającemu na obróbce fizycznej/chemicznej lub spalaniu uległo ok. 4 mln ton (3%) odpadów wytworzonych w 2002 r. W okresie 1990–2002 r. taki sposób postępowania z odpadami na składowiskach wzrósł 10-krotnie.

Odpady **deponowane** na składowiskach ulegają niekontrolowanym procesom fizycznym, chemicznym i biologicznym, które mogą być dodatkowym źródłem uciążliwości dla środowiska. W końcu 2002 r. ogólna **ilość nagromadzonych w środowisku odpadów** (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wyniosła 1,8 mld ton, a **powierzchnia niezrekultywowana składowisk** – 10 tys. ha.

Deponowanie na składowiskach jest nadal podstawowym sposobem postępowania z **odpadami komunalnymi**. Dotyczyło to 96,7% wywiezionych przez służby oczyszczania w 2002 r. odpadów komunalnych (w Hiszpanii, Francji, Niemczech – odpowiednio 50-80%, a w Danii, Szwajcarii, Szwecji – 20-40%). Brak jest w Polsce urządzeń do utylizacji, a kompostowaniu podlegało w 2002 r. jedynie 215 tys. ton odpadów, tj. 2% ogółu wywiezionych w 2002 r. stałych odpadów komunalnych, których ilość oszacowano na 10,5 mln ton (w latach 90-tych - 11-12 mln ton rocznie).

Masę odpadów komunalnych, z dużym udziałem wyrobów i opakowań jednorazowych, **wytwarzanych w ciągu roku przez 1 mieszkańca Polski** i poddanych zbieraniu (wywiezionych) oszacowano w 2002 r. na 275 kg, co stanowi wielkość znacznie niższą od średniej dla europejskich krajów OECD (500 kg/osobę). W przeliczeniu na 1 mieszkańca ilość wywożonych odpadów komunalnych z miast jest w Polsce 5-krotnie większa niż z terenów wiejskich.

Słabe rezultaty przynoszą dotychczasowe działania zmierzające do odzysku surowców wtórnych poprzez **techniki sortowania, segregację "u źródła", selektywną zbiórkę i recykling** odpadów. W 2002 r., wśród wywiezionych odpadów komunalnych, wyselekcjonowane stanowiły: makulatura - 0,4%, szkło - 0,5%, metale - 0,1%, tworzywa sztuczne - 0,2%.

Niekorzystna była także sytuacja w zakresie odgazowywania składowisk. Na 1016 składowisk czynnych, na których deponowano odpady komunalne w 2002 r., jedynie 125 (12,3%) posiadało instalacje odgazowywania, w tym 94 - z gazem uchodzącym do atmosfery.

Fragment raportu GUS „Ochrona środowiska w 2002 r.”